

v evropské politice (9. 1. – 15. 1. 2017)

Událost týdne:

12. ledna ukončila téměř po měsíci polská opoziční strana Občanská platforma blokádu jednacího sálu dolní komory polského parlamentu – Sejmu. Protest opozice zahájila původně v reakci na plánovaný a později odvolaný záměr vládní strany Právo a Spravedlnost (PiS) omezit pohyb novinářů v Sejmu. Neshody mezi stranami pokračují. Občanská platforma požaduje odvolání maršálka Sejmu Marka Kuchcińskiego, který je podle ní zodpovědný za rozpoutání krize. PiS zase požaduje soudní potrestání opozičních poslanců za blokádu parlamentu.

9. ledna oznámilo italské populistické Hnutí 5 hvězd (M5S) překvapivé rozhodnutí o vystoupení z euroskeptického uskupení Aliance za přímou demokracii v Evropě (ADDE), jejímž členem je i britská protievropská strana UKIP, s cílem připojit se k frakci Aliance liberálů a demokratů pro Evropu (ALDE) v Evropském parlamentu. ALDE však spolupráci odmítla, a to kvůli rozdílnému postoji k řadě evropských otázek.

9. ledna znovu odmítl mluvčí ruského prezidenta Vladimira Putina Dmitrij Peskov, že by se Rusko snažilo prostřednictvím hackerských útoků ovlivnit americké prezidentské volby. Zprávu amerických bezpečnostních služeb z předcházejícího týdne, podle níž Putin nařídil kampaň cílící na diskreditaci Hillary Clintonové jako prezidentské kandidátky, označil za amatérsky emocionální a obsahující nepodložená obvinění.

10. ledna byl v Norsku zahájen odvolací proces s pravicovým extremistou Andersem Breivikem, který byl v roce 2012 potrestán v Norsku nejvyšším možným trestem, 21letým odnětím svobody, za útoky v Oslu a na nedalekém ostrově Utøya, které si vyžádaly téměř 80 obětí. Soud se bude zabývat otázkou slučitelnosti přísných bezpečnostních opatření s respektováním lidských práv, na jejichž porušování si Breivik již v minulosti stěžoval. Breivik před soudem uvedl, že izolace v samovazbě vede k jeho další radikalizaci. Připustil i zlepšení podmínek ve vězení od loňského rozsudku soudu, podle nějž stát zasáhl do některých Breivikových lidských práv. Stát se proti verdiktu odvolal.

10. ledna informovala agentura ČTK, že 17 evropských politiků převážně ze střední a východní Evropy varovalo ve společném dopise budoucího amerického prezidenta Donalda Trumpa před ruským prezidentem Vladimírem Putinem, kterého nepovažují za amerického spojence ani důvěryhodného mezinárodního partnera. Dopis podepsali i čeští exministři Karel Schwarzenberg a Alexandr Vondra.

11. ledna si předali zástupci kyperských Řeků a kyperských Turků po desítkách let vyjednávání mapy, jež znázorňují, které oblasti by v zamýšlené federaci byly pod kontrolou každé ze stran. Navržené mapy jsou ukryty v trezoru sídla OSN v Ženevě, kde se odehrála i jednání o sjednocení ostrova. Rozhovory však zatím nepřinesly dohodu, pokračovat mají 18. ledna.

12. ledna schválil Evropský parlament (EP) novým eurokomisařem pro rozpočet a lidské zdroje Němce Günthera Oettingera, který byl dosud zodpovědný za digitální ekonomiku. Ve funkci nahradil Bulharku Kristalinu Georgievovou, která Evropskou komisi opustila kvůli postu ve vedení Světové banky.

Telegraficky

- Dne 13. ledna nařídila maďarská vláda okamžité znovuzavedení systému zadržování běženců do doby, než se rozhodne o jejich žádostech o azyl. Podle vlády stoupá počet běženců přicházejících ze Srbska.
- Dne 14. ledna ztroskotala ve Středozemním moři mezi Libyí a Itálií loď převážející 110 migrantů. Zachráněny byly dosud čtyři osoby, nalezeno bylo osm mrtvých. Ostatní pasažéři zůstávají neznámí.
- Dne 14. ledna přivítalo Polsko oficiálně americké vojáky, kteří do země dorazili, aby posílili východní křídlo NATO kvůli obavám z ohrožení ze strany Ruska. Spojenecká vojska NATO budou působit i v Pobaltských zemích, Bulharsku či Rumunsku.

